

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 11 november 2025

Tid: Kl. 13:00 - 16:00.

Plats: Regionens Hus Göteborg, lokal: Bommen

Deltagande organisationer:

Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals/Integrationsforum mot rasism

Antidiskrimineringsbyrån Väst

Göteborgs Stadsmission

Kvinnofolkhögskolans stödförening

MÄN för jämställdhet Göteborg

Personligt ombud Bräcke diakoni

RFSU Göteborg

Rosengrenska Stiftelsen

Svenska Röda Korset

#utanskyddsnät

Förhindrade organisationer:

Integrationsnätverk Göteborg

Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst

Övriga deltagare:

Malin Carlsson (V), ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Anne-Marie Ekström (L), vice ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Emma Broberg, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR

Magnus Skog, regionutvecklare, avdelning strategi, samverkan och FOU, VGR

Dagordning 2025-11-11

1. Välkomna!

Mötets ordförande Malin Carlsson hälsade alla deltagare välkomna till dagens möte och förklarade mötet öppnat.

2. Presentationsrunda

Vi gick en runda där var och en fick presentera sig med namn och organisation.

3. Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor

Dagordningen godkändes. Inga ytterligare frågor anmäldes.

4. Återkoppling från föregående möte 3 september

Inga synpunkter lämnades på mötesanteckningarna. Dessa lades därmed till handlingarna.

Emma informerade om den möjlighet som finns för samrådets organisationer att svara på remiss av Hållbarhetspolicy och Hållbarhetsmål 2030. Information har tidigare sänts på mail till samrådet. Sista dag att inkomma med svar är 31 december. Kontakta Emma om det dyker upp frågor och funderingar kring remissvaren.

Den power point-presentation som visades av Emma bifogas mötesanteckningarna.

5. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheter 22 oktober Malin Carlsson och Anne-Marie Ekström

Beredningen för mänskliga rättigheter sammanträdde den 22 oktober och beslutade då bland annat om tema och datum för tvärsamråd 2026. Tvärsamrådet kommer att ske måndag 18 maj (heldag) och ha som tema "Det civila samhällets roll vid höjd beredskap och krig". Program med information om dagen och anmälan kommer längre fram.

På sammanträdet beslutade beredningen för mänskliga rättigheter också att sända iakttagelsen från samråd mänskliga rättigheter angående VGR:s reviderade kriterier för verksamhetsstöd till kulturnämnden.

I övrigt hade beredningen vid det här sammanträdet bland annat en fördjupning om VGR:s arbete med barnets rättigheter.

På följande webbsida finns handlingar till och protokoll från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträden: [Beredningen för mänskliga rättigheter](#)

6. Fördjupning:

Livet mellan stolarna – Erfarenheter från människor med psykisk ohälsa och beroendeproblematik (fortsättning från föregående möte)

Personligt ombud och Göteborgs Stadsmission ledde fördjupningen, vilken inleddes på samrådets föregående möte.

Personligt ombud ser att mänskliga rättigheter för deras uppdragsgivare brister utifrån bland annat delaktighet, bemötande, samverkan och tillgänglighet. Omorganiseringen av psykiatri (i framförallt Göteborgsområdet) har betytt en försämring för patienterna, där en bland annat bollas runt mellan olika mottagningar. Det innebär att patienterna får träffa olika läkare samt får upprepa sin berättelse och sitt trauma. Fysiska behandlingssamtal förekommer i liten utsträckning. Vanligare är medicinering, gruppsamtal och digitala samtal. Många människor behöver gå med på medicinering idag för att få bli patienter i vården. En annan aspekt som innebär en försämring för patienterna är att boendestödet inte längre följer med till möten med vården.

Göteborgs Stadsmission visar bild över ett hus, en fysisk mötesplats där region, kommun, brukare och anhöriga, akademi och det civila samhället kan samverka för att dra nytta av varandras styrkor.

Bilden över huset bifogas mötesanteckningarna.

Göteborgs Stadsmission arbetar nu för att bilden ska bli verklighet i Göteborg. Tanken med huset är inte att ersätta någon vård utan istället att vara en brygga till vården. Erfarenheter från bland annat Danmark visar att det här arbetssättet både sparar resurser för organisationerna och främjar hälsan för människan. Exempelvis har man i Danmark med små medel satsat på skåp till människor i hemlöshet, där bland annat ID-kort och mediciner kan försvaras säkert. Många blir annars bestulna på det här, vilket kan innebära att de tappar sin inskrivning i vården och därmed inte kan fortsätta med sin behandling.

Göteborgs Stadsmission lyfter att dödligheten för kvinnor i suicid genom droganvändning ökar i Västra Götaland, medan den i Danmark minskar.

Det är viktigt att ändra perspektivet: hjälpen ska komma först innan vi kravställer exempelvis drogfrihet. Idag ställer vi krav på människan för att överhuvudtaget kunna få insatser och hjälp.

Reflektioner som lyftes av samrådet under fördjupningen:

Situationen visar att vi inte har en rättighetsbaserad vård. Om vi hade haft en vård som utgått ifrån mänskliga rättigheter, hade vården istället anpassats efter patienten. Nu har vi byggt ett system som handlar om att personen ska passa in i vården för att få komma dit. Det är emot mänskliga rättigheter och främjar inte rätten till bästa möjliga hälsa.

Det går inte att straffa bort återfall, vi måste istället arbeta med att premiera drogfrihet.

Män skäms ofta för att söka vård, kan det förklara könsskillnaderna?

Skulle detta möjligtvis kunna vara det första idéburna offentliga partnerskap där både region och kommun ingår?

Tips: GPCC (Centrum för personcentrerad vård vid Göteborgs universitet) vill forska på hur patienten involveras i vården. Kanske kan kontakt tas?

Tips: Titta på organiseringen av Kraftens Hus i Borås. Det är en mötesplats för cancerberörda i samverkan mellan kommunen, regionen och civilsamhället.

Malin Carlsson och Anne-Marie Ekström lyfter att de har haft dialoger med de delregionala nämnderna kring bland annat bemötande i vården samt det digitala utanförskapet. Det här är aspekter som beredningen för mänskliga rättigheter har fått till sig från samtliga fem samråd.

7. Fördjupning:

Regionalt omhändertagande av nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention

Magnus Skog, regionutvecklare i VGR, höll i fördjupningen. Magnus inledde med att informera om uppdraget att ta fram regional och länsövergripande handlingsplan på området. Magnus och hans kollegor besöker under november månad beredningens samtliga fem samråd för att få inspel till handlingsplanen.

”Det handlar om livet – nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention” har som övergripande mål att förbättra den psykiska hälsan och att ingen ska hamna i en så utsatt situation att suicid upplevs som enda utvägen. Strategin är uppbyggd kring fyra övergripande mål och sju stycken delmål, vilka Magnus gick igenom.

VGR:s strategiska hälso- och sjukvårdsnämnd har fattat beslut om att ta fram strategisk inriktning för VGR samt regional handlingsplan på området. Här önskas inspel från beredningen för mänskliga rättigheters samråd.

Synpunkter från samrådet efter Magnus genomgång:

Svårt att utläsa i underlaget när det preventiva arbetet börjar i kedjan? Vilken vårdnivå pratar vi om? Ett bra bemötande ska ges till varje människa, inte enbart till människor som är suicidala.

Vi behöver läsa hela materialet som att vi ska göra arbetet tillsammans. Viktigt att inte bara tänka på vad VGR ska göra utan vad vi kan göra tillsammans, det civila samhället och andra aktörer.

Vart en bor spelar roll för vilken behandling som man får.

VGR producerar många kloka och bra styrdokument. Men det är viktigt att dessa dokument dockas samman, först då blir det kraft i dem. Samma aspekter behöver uttalas i alla dokument.

Med utgångspunkt i den nationella strategin workshoppade därefter samrådet i tre mindre grupper om följande frågor:

- Vad tycker civilsamhället är viktigt när regionen ska jobba med den nationella strategin med de fyra målen och de sju delmålen?
- Vilka delar av strategin känns mest relevanta för er?
- Vad behöver vi tillsammans bli bättre på eller göra annorlunda?

Återsamling i helgrupp där varje grupp lyfte ett par saker var från workshoppen:

Underlaget har många vackra ord, men behöver kopplas till praktiken.

Arbetet får inte resultera i endast fina ord. Det kan istället pressa dem som ska utföra arbete på ett sätt som inte är hälsofrämjande.

Jobbigt att läsa strategin för det skiljer sig åt så från hur verkligheten ser ut. Hur:et är viktigt att fokusera på i den regionala handlingsplanen.

Det är en nationell strategi så det som står kan inte tas bort, men viktigt att VGR lägger till och prioriterar i den regionala anpassningen.

Strategin missar att nämna grupper som behöver omfattas av den. Till exempel behöver de övriga nationella minoriteterna och inte enbart samer nämnas.

Viktigt att också ta med andra minoriteter bredvid de nationella minoriteterna.

Människor i papperslöshet nämns ej, här finns mycket forskning som visar att hälsan är mycket sämre för gruppen än övriga befolkningen.

Även äldre är en målgrupp som saknas och behöver lyftas.

Ett långsiktigt tänk behövs. Exempelvis rustas flyktingvården ned och beredskapen tas därmed bort.

Kostnadsfria mötesplatser för unga är ett område att satsa på för att främja ungas psykiska hälsa.

Att samverka mer med civilsamhället behöver lyftas fram. VGR behöver tipsa om och hänvisa till det civila samhället. Idéburna offentliga partnerskap är ett sätt att samverka på. VGR behöver tänka i nästa steg, vad människan behöver snarare än där det regionala uppdraget slutar. Där kan bland annat det civila samhället ta vid.

Perspektivet kris och beredskap saknas. Vi vet att då en kris sker så drabbas de i mest utsatthet hårdast.

Sammanställning av samrådets anteckningar från workshoppen bifogas mötesanteckningarna tillsammans med den power point-presentation som visades.

8. Övriga frågor

Regionfullmäktiges demokratidag 3 november

Information gavs om att beredningen för mänskliga rättigheters samråd var ett inlägg på en demokratidag som VGR:s regionfullmäktige arrangerade 3 november. Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals medverkade i panelsamtal om samrådsarbetets möjligheter, utmaningar och utvecklingsområden, tillsammans med NSPH VG (samråd funktionshinder) och Reclaim Prides vänner (samråd hbtqi).

Inspelning av panelsamtalet går att ta del av via regionfullmäktiges webb-TV på följande länk: [VGR:s samråd inom mänskliga rättigheter](#)

9. Finns det frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet?

För att det civila samhället ska ha möjlighet att svara på remisser behöver det finnas tidsmässigt utrymme till det här. VGR behöver möta upp det civila samhället här när organisationen sänder ut remisser. Korta remisstider motverkar att få med det civila samhällets perspektiv.

10. Nästa möte 29 januari kl. 13-16

Nästa möte äger rum 29 januari kl. 13-16 på Regionens Hus i Göteborg. Vid det här tillfället kommer MÄN för jämställdhet och Kvinnofolkshögskolans stödförening hålla fördjupning om sina föreningars centrala frågor ur ett jämställdhetsperspektiv. MÄN för jämställdhet och Kvinnofolkshögskolans stödförening önskar inspel från samrådet om tema för fördjupningen. Förslag som lyftes på mötet 11/11 var intersektionellt perspektiv på jämställdhet samt vita heterosexuella män utan funktionsnedsättning. Samrådet uppmanas att sända förslag på inspel till MÄN för jämställdhet och Kvinnofolkshögskolans stödförening via Emma.

På mötet 29 januari kommer samrådet att besökas av koncernstab HR i VGR för samtal om revidering av rutin för aktiva åtgärder samt samtalsmaterial, enligt önskemål från samrådet 3 september.

Under våren 2026 kommer slututvärdering att ske av samrådsarbetet. På mötet 29 januari kommer information att ges om process och tidsplan för slututvärderingen.

11. Utcheckning

Vi gick en runda med deltagarnas tankar om mötet. Följande tankar lyftes:

Det är mycket viktigt att träffas i samrådet och viktigt att det civila samhället ger sina perspektiv till VGR:s arbete.

Känns som långt avstånd till koncernledningens arbete. Det civila samhället är i görandet hela tiden.

Tydligt att det är ett glapp, långt emellan text och verkligheten. Det skapar känsla av frustration.

Viktigt att det civila samhället och VGR fortsätter att påminna varandra om varandras verkligheter.

Förhoppning om att det civila samhällets synpunkter tas på allvar och verkligen kommer med i VGR:s strategier. Viktigt att inte stämma av saker med samrådet per automatik utan att verkligen ta omhand inspelen, om det här inte görs blir det ett sorts gisslantagande av det civila samhället.

Viktigt att mötena blir givande. Om man upplever att man inte blir lyssnad på är det bortkastad tid.

Gapet mellan verklighet och vision har blivit påtagligt.
Ett försök att motverka gapet kan vara att en beskrivning hur verkligheten ser ut kan tas med i strategierna. Samt att fokus blir på hur vi når visionen.

12. Mötets ordförande förklarar mötet avslutat

Mötets ordförande Malin Carlsson förklarade mötet avslutat och tackade alla för dagens deltagande. Ett särskilt tack riktades också från samrådet till representanten för Personligt ombud, då föreningen kommer att representeras av ny deltagare från och med nu.
Vi önskade också varandra god jul, då det här var årets sista möte.

Antecknat av

Emma Broberg

Epost: emma.broberg@vgregion.se

Telefonnummer: 076-809 19 54